

Fylkesmannen i Oppland

MØTEREFERAT		Dato: 29. oktober 2018	
Rovviltnemnda i region 3/Oppland			
Møtet innkalt av	Sekretariatet v/Fylkesmannen	Referent	Sidsel Røhnebæk
Møtedato	26. oktober 2018	Møtetid	Kl. 10.00 -13.15
Møtested	Statens hus, Lillehammer	Møteleder	Aud Hove
Deltakere	Medlemmer i rovviltnemnda: Aud Hove, Kari-Anne Jønnes, Ivar Vistekleiven og Trygve Brandrud Jytte Sonne møtte for Mariann Isumhagen som hadde meldt avbud Fylkesmannen: Harald Klæbo, Benedicte Broderstad, Bente Odlo og Sidsel Røhnebæk. Vebjørn Knarrum fra kl. 10.00 -12.00		
Tilhørere	Kristina Hegge (OB), Astrid Olstad og Bjørn Rustadstuen(OBS), Marie Skavnes og Else Hasvold(Mattilsynet), Inger Hansen (NIBIO) og Ole Knut Steinseth (SNO)		

Åpen post 10.00 - 10.15

Innlegg ved Astrid Olstad (Oppland Bonde- og småbrukarlag) og Kristina Hegge(Oppland Bondelag).

Saksliste:

41/18 Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste godkjent

42/18 Godkjenning av referat fra møte 24. august 2018

Referatet godkjent

43/18 Orienteringer

Harald Klæbo orienterte om endringer i bestandsstatus.

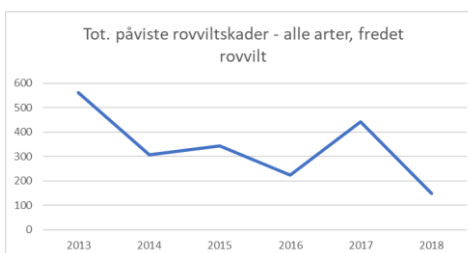
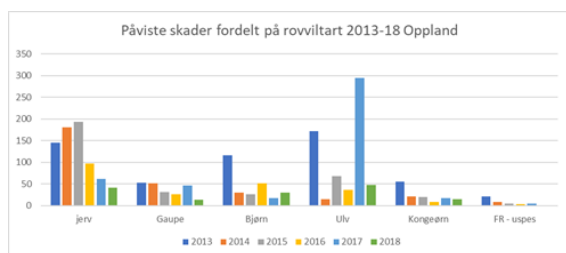
Ingen endringer siden møtet i august.

Skadesituasjon

Innrapporterte tall i rovdatabaser viser et skadenivå som er lavere enn på mange år. Det har ikke vært så lavt siden 1990-tallet.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jerv	145	181	193	97	62	41
Gaupe	53	51	31	26	47	14
Bjørn	116	30	26	51	17	30
Ulv	172	15	68	37	294	48
Kongeørn	55	21	20	8	17	15
Uspes. fredet rovvilt	21	9	5	4	5	1
Totalt rovvilt (antatt/dok)	562	307	343	223	442	149
Totalt meldt	1 225	799	776	595	829	509

Bortsett fra 2017, har det de siste 6 år vært stadig færre innrapporterte tap generelt, 509 i 2018 mot 829 i 2017. Videre er det også nedgang i antall tap hvor årsaken er dokumentert fredet rovvilt.

I 2017 var det spesielt mange skadetilfeller grunnet ulv, 294, (2017 influeres mye av den ene ulvesaken knyttet til ett individ på Toten/Hadeland). I 2018 er det per dato dokumentert 48 skadetilfeller grunnet ulv. Tap til ulv varierer også mest fra et år til neste, samt hvor tapene skjer. Også i 2018 har det vært ulv i beiteområdene på Hadeland, i år hovedsakelig i Nordmarka. Det har i løpet av sommeren, tross mye overvåking, og skadefellingsforsøk, vært forholdsvis få dokumenterte skadetilfeller, men det mangler om lag 60 søyer og 300 lam på Opplandsiden, og flere besetninger antar å ha lammetap godt over 10 %.

Innrapporterte skadetilfeller grunnet jerv er også jevnt nedadgående, 41 kadaver er dokumentert tatt av jerv i 2018 mot 62 i 2017. I 2014 var 181 kadaver dokumentert tatt av jerv. Sjøl om dokumenterte tap til jerv er redusert, har vi fått foreløpige tilbakemeldinger om at det mangler lam i besetninger i Heimfjellet/Lesja og Tordalen/Skjåk og i Ringebru og Øyer. Det meldes om lite tap i Dovre og Nord-Fron. Endelige tall kommer med rovvilterstatningssøknadene.

Tap til gaupe er også noe redusert, men antas å være på samme nivå i områdene som generelt har mest tap til gaupe, Sør-Aurdal, Etnedal og Nordre land. Tap til bjørn har økt noe, og tapene er konsentrert til Ringebru og Øyer. Dokumenterte tap til kongeørn er på samme nivå som de siste årene.

Av 509 innmeldte skader har SNO dokumentert at 149 skader skyldes fredet rovvilt og 137 skader er dokumentert ikke fredet rovvilt. Det vil si at 52 % av skadene der årsak kan dokumenteres, skyldes fredet rovvilt. For 43 % av de innmeldte skadene, 223 tilfeller, er årsak ikke avklart. En grunn kan være at sommeren 2018 var svært varm, og kadaver går raskt i oppløsning, og det er vanskelig å avgjøre skadeårsak.

Skadefellingstillatelser sommer 2018

Det er i løpet av sommeren gitt 25 skadefellingstillatelser, mange av disse er forlengelser. Flest skadefellingstillatelser er gitt på ulv (14), og det har vært tilnærmet sammenhengende skadefellingsforsøk på en ulv i Jevnaker/Lunner (Nordmarka) og i Ringerike og Hole. Det har vært mye kontakt mellom Fylkesmannen i Buskerud og i Oppland. Det ble felt en ulv på lisensfelling den 6. oktober. Det viste seg å være den samme ulven som det ble tatt DNA prøver av i dette området gjennom hele sommeren (UI407381 G110-17 V762+), en ung tisper fra det svenske Färna-reviret nordvest for Stockholm. Den veide for øvrig 30,4 kg.

Skadefellingsforsøkene i Jevnaker/Lunner har kostet vel kr. 500 000. I tillegg er det gitt kompensasjon for utsatt slipp på kr. 220 000, samt tilskudd til forsterket tilsyn på kr. 57 000.

Skadefellingstillatelser sommer 2018

Art	Område	Varighet	Felling
Ulv	Gausdal, Øyer og Ringebru	17.mai -23.mai	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	27.mai -1. juni	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	01.juni -6. juni	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	7. juni -12. juni	

Bjørn	Øyer	9. juni -12. juni	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	12. juni- 14. juni	
Ulv	Deler av Øyer, Ringebu, Lillehammer, Ringsaker, Løten, Åmot og Stor-Elvdal	13. juni-18.juni	En ulv felt 13. juni
Bjørn	Deler av Gausdal, Nordre Land, Etnedal, Nord-Aurdal, Øystre Slidre, Nord-Fron, Sør-Fron og Øyer	14. juni-18.juni	
Bjørn	Deler av Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Stor-Elvdal	15. juni-19.juni	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	21. juni-27.juni	
Bjørn	Sør-Fron, Nord-Fron, Ringebu, Sel (+Stor-Elvdal)	30. juni -4. juli	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	4. juli -16.juli	
ulv	Etnedal, Nord-Aurdal og Sør-Aurdal	16. -23.juli	
ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	20.juli -3.aug.	
ulv	Øystre Slidre, Nord-Aurdal og Etnedal	31. juli -6.aug.	
ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	3. august -7.aug.	
bjørn	Øyer østside	12.-20.august	
Jerv	Lesja -Heimfjellet	16.-23.august	
Jerv	Øystre Slidre	25. – 31. aug.	
jerv	Sør-Fron og Nord-Fron	25. -31. august	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	3.sept -7.sept	
Ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	7.sept. – 12. sept	
Jerv	Øyer østside og Stor-Elvdal	8. sept. -14. sept	
Jerv	Sør-Fron og Nord-Fron	15.sept. -18. sept	
ulv	Jevnaker, Lunner, Gran, Ringerike og Hole	16. sept- 24. sept	

Totalt er det gitt rammer for skadefellingsforsøk på vel kr. 1 225 000, men regnskap viser at forbruket er noe mindre. Det er utbetalt om lag kr. 860 000 til skadefelling og det fordeler seg med om lag kr. 640 000 grunnet ulv, kr. 110 00 grunnet bjørn og kr. 110 000 grunnet jerv.

Lisensjakt per 26. oktober 2018

En jerv, av en kvote på 8, er felt på lisensjakt 1. september i Jotunheimen. Lisensjakt på bjørn er avsluttet og ingen bjørn er felt i Oppland i 2018.

Lisensjakt for ulv startet 1. oktober. En ulv ble skadeskutt under elgjakt i Øyer 29. september. Hendelsen er rutinemessig anmeldt. Det ble gjennomført ettersøk med sporhundekvipasje i halvannet døgn etter hendelsen med sporing 6-7 km. Ulven kan vanskelig friskmeldes og er lagt inn som påskutt og trukket fra lisensfellingskvoten på 6 ulv. DNA viser at ulven er en hannulv som kommer fra Bjørnås-reviret øst i Sverige.

FKT/Økonomi

Sidsel Røhnebak orienterte. Fylkesmannen vil i løpet av nærmeste tid motta regnskap og rapport for tilsagn gitt i vår og i løpet av sommeren og det er derfor per dato ingen ferdig oversikt. Men det ligger an til noe mindre bruk av FKT-midlene enn hva som er løyvd.

Korrespondanse rovviltnemnda region 3/Oppland 23. august – 26. oktober 2018

	Dato	Fra	Til	Tema	Til orientering	Utført/besvart	Til oppfølging
1	24.10.18	Rovviltnemnda i region 3	Klima og miljøminister Ola Elvestuen	Gjennomgang av rovviltforliket 2011		x	
2	12.09.18	KLD	NOAH for dyrs rettigheter	Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 3 2018-2019		x	

3	27.09.18	KLD	NOAH for dyrs rettigheter og rovviltets røst	Avgjørelse av klage på vedtak om lisensfelling av ulv i region 3 2018-2019		x	
4	28.09.18	Miljø-direktoratet	KLD	Klage på vedtak om kvote for lisensfelling av bjørn i region 3 Oppland i 2018 – faglig tilrådning		x	
5	03.10.18	NINA		Rapport – Utvikling av planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge		x	
6	11.10.18	Rovviltnemnda i region 3	Klima- og miljø-departementet	Samordningsoppdraget for jerv i Sør-Norge		x	
7	19.10.18	Natur, plan og utvikling	Adresseliste	Nasjonal konferanse om rovvilt, beitedyr og samfunn- Scandic Hamar 21. og 22. januar 2019	x		
8	19.10.18	Norges bonde-lag, Norsk bonde- og småbrukarlag og Norsk Sau og Geit	Adresseliste	Beiteseminar med rovviltfokus – Thon Hotel opera, Oslo 5. og 6. november	x		

Til korrespondanselista ble det etterlyst resultater av høring på fortsatt bruk av MMS overvåking bås, og kunstig lys på åte. Det ble sendt innspill til 8. oktober, og venter nå på oppsummering av høringssvar og deretter ny forskrift

Møte med KLD, LMD og alle 8 rovviltnemndene på Gardermoen 9. oktober 2018
Ivar Vistekleiven orienterte og viste til utsendt oppsummeringsnotat fra Harald Klæbo.

Vedtak: Brev og orienteringen tas til etterretning

44/18 Kvote og område for kvotejakt på gaupe i Oppland i 2019

Benedicte Broderstad orienterte fra utsendt notat.

Forslag til vedtak:

Totalkvote: 6 dyr/hunndyrkvote 2 dyr over 1 år – fordelt slik:

Område 1A: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk; 1 dyr.

Område 1B: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 1 dyr.

Område 2A: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal. Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land; 2 dyr (familiegrupper unntas jakt).

Område 2B: Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner; 1 dyr (familiegrupper unntas jakt).

1 dyr for senere fordeling. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong, evt. erstattet tap til gaupe.

Fra og med 20. februar slås jaktområdene 1A/1B og 2A/2B sammen – restkvotene blir da gjeldende for hele område 1 og hele område 2.

Fylkesmannen/rovviltnemnda kan omfordele kvoten undervegs i jaktperioden.

Nemndas diskuterte sekretariatets forslag og ble enstemmig enig om at alle områder i første omgang får et dyr hver og at det holdes igjen to dyr som kan fordeles undervegs.

Nemndas vedtak - enstemmig:

Totalkvote: 6 dyr/hunndyrkvote 2 dyr over 1 år – fordelt slik:

Område 1A: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lesja, Dovre, Vågå Lom og Skjåk; 1 dyr.

Område 1B: Del av regionen hvor forvaltningsplanen ikke legger opp til ynglinger av gaupe: kommunene Lillehammer, Øyer, Gausdal, Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel; 1 dyr.

Område 2A: Del av regionen der forvaltningsplanen legger opp til 5 årlige ynglinger/familiegrupper av gaupe: kommunene Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal. Sør-Aurdal og Etnedal, Nordre Land; 1 dyr (familiegrupper unntas jakt).

Område 2B: Søndre Land, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Gran, Jevnaker og Lunner; 1 dyr (familiegrupper unntas jakt).

2 dyr for senere fordeling. Fordelingen gjøres av rovviltnemnda. Et viktig kriterium for tildeling av tilleggsdyr vil være omfanget av påviste gaupeskader på sau siste beitesesong, evt. erstattet tap til gaupe.

1 hunndyr øremerkes område 2A pga. omfattende skader de siste åra. Det innebærer at dersom det skytes 1 hunndyr utenfor område 2A stoppes jakta i disse områdene.

- Fra og med 20. februar slås jaktområdene 1A/1B og 2A/2B sammen – restkvotene blir da gjeldende for hele område 1 og hele område 2.

Fylkesmannen/rovviltnemnda kan omfordele kvoten undervegs i jaktperioden.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 16, jf § 77 og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 4, 7 og 11.

45/18 Status lisensfelling jerv 2018/2018

Styringsgruppa for prosjektet «Effektiv lisensfelling av jerv» skal møtes neste uke. Prosjektet er avsluttet og vil nå gå inn i en ny organisering hvor Oppland deles inn i tre områder, og hvert område vil få en hovedansvalig som samordner jaktinnsatsen. NJFF-Oppland vil fortsatt ha en viktig rolle som koordinator og har fått tilsagn om tilskottsmidler. Det er gitt signaler fra KLD om at bruk av kunstig lys og elektronisk overvåking/MMS vil fortsette som i forsøksperioden jfr. høringen. Fylkesmannen har gjennomført en spørreundersøkelse blant de jegere i prosjektet som har bås. Den viser at kameraovervåking er viktig for 8 av 10 båser for i det hele tatt ha båsen spent i 2018/19

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning

46/18 Samordningsoppdraget jerv i Sør-Norge – Rapport fra NINA og oppsummering fra rovviltnemnda

Rovviltnemndene i region 1,2,3,5 og 6 fikk 1. oktober 2018 sluttrapport fra NINA – «Utvikling av planleggingsverktøy for en arealdifferensiert jerveforvaltning i Sør-Norge». Etter dette har rovviltnemndene v/leder i region 3, Aud Hove, sendt et oppsummeringsbrev til KLD. Et av innspillene er at nemndene ønsker tettere kontakt rundt jerveforvaltningen, og vil ha to dialogmøter i året hvor

også Miljødirektoratet deltar med tema status lisensfelling, skadefelling, kvoter og status og eventuelle nye tiltak i forvaltninga.

Sekretariatet bes høre med de andre nemndslederne om det lar seg gjøre å møtes den 28. januar, og om eventuelt Miljødirektoratet kan delta da.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning

47/18 Orientering fra Inger Hansen, NIBIO, om resultater etter kartlegging av effektiviteten i kadaversøk med hund

Inger Hansen fra NIBIO/Tjøtta orienterte om et kartleggingsprosjekt av «Effekten ved bruk av kadaversøkshunder» som ble gjennomført sommeren 2016. NIBIO gjennomførte kartlegging i 5 ulike beiteområder i fem fylker. To av forsøkene var innenfor 10 kjente områder på 0,5 km² hvor det var plassert 8 små lammekadaver og hvor det ble gjort ettersøk av personer med og uten kadaversøkshund. Gausdal/Bødalen var arena for det ene forsøksområdet. Resultatene var som forventet, med hund ble 25 % av alle kadaver funnet, uten hund 2,5 %. Tre forsøk ble også gjennomført i områder uten kjente kadaver (reelle situasjoner). Inger Hansen orienterte også om Norsk viltskadesenter som driftes av NIBIO.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning

48/18 Dialogmøte januar 2018

Rovviltnemnda og sekretariatet ønsker å fornye form og innhold av dialogmøtene som regelmessig har vært gjennomført hver høst de siste år med inviterte fra lag, organisasjoner, etater og prosjekter som er opptatt av rovviltforvaltning og beitenæring. Rovviltnemnda vil nå invitere til et åpent seminar 16. januar hvor i tillegg til tidligere inviterte lag, foreninger og organisasjoner blir også alle kommuner i Oppland invitert ved politisk ledelse og forvaltning, KLD, LMD, Næringsdepartementet, Miljødirektoratet samt rovviltnemnda i region 5 med sekretariat. Som innledere vil det bli invitert eksterne forskere og lokale prosjektledere og det vil bli satt av tid til erfaringsutveksling og åpen post. Sekretariatet vil utarbeide et forslag til program. Målsetting for seminaret er å heve kompetansegrunnlaget og utveksle erfaringer.

Vedtak: Orienteringen tas til etterretning

49/18 Eventuelt

- Stortinget skal 15. november gjennomføre høring om følgende: Representantforslag om erstatningsreglene ved tap av beitedyr til rovvilt, representantforslag om en bjørneforvaltning som er i tråd med rovviltforliket og representantforslag om mer effektiv lisensjakt på jerv. Representant fra rovviltnemnda i region 3 burde være tilstede. Muligens kan Ivar Vistekleiven delta.

Neste møte i rovviltnemnda blir **19. desember, kl. 10.00 -13.00** på Statens hus, Lillehammer.